

KNIHY KNIHOVNY KUNŠTÁTSKÉ

31. března 2013 uplyne 80 let od smrti básníka z Podkrkonoší JOSEFA KOCOURKA. Pouhých 24 let měl vyměřeno pobýt na tomto světě, narodil se roku 1909 ve vesnici tkalců, Brdě u Nové Paky. (Brdo je součást dřevěného tkalcovského stavu). Vystudoval učitelský ústav v Jičíně, působil jako učitel na „menšinových školách“ Severní Moravy, v prostředí německo-českém: na Mírově, ve Štítech, v Řepové. Za neuvěřitelně krátký čas, který mu zbýval, vychrlil několik románů, povídky, básně. Fejetony psal do Lidových novin, tehdy slavného brněnského listu. Rovněž maloval, hrál na housle a klavír. Hlavně však psal prózu, která dodnes dokáže oslovit svou naléhavostí, citlivostí až sebevražednou, otevřeností místy až skandální. Tou zvláštní směsí dětské naivity a předčasné zralosti dokázal si najít své věrné čtenáře i půl století po smrti. Vydání výboru jeho deníkových zápisů a korespondence Extáze vyšlo na počátku normalizace v roce 1971 a pro mnohé se stalo literární událostí. Prodej knížky byl sice pro „mravně závadné“ pasáže deníků pozastaven na pár let, nakonec si svazky ležící kdesi na skladě cestu ke svým čtenářům přece jen našly. I já se řadím k obdivovatelům Josefa Kocourka. Imponoval mně bohémským způsobem života, především však až zázračnou schopností vřadit své zážitky do mé vlastní paměti, doslova vytvořit paralelní vzpomínky. Prodloužit život o půl století zpět. Nevěříte? Tehdy, po přečtení Extáze, před dvaatřiceti lety jsem se po návratu z vojny vypravil na Novopacko, poznal ještě Kocourkova spolužáka Karla Wagenknechta, hovořil s básníkovou milenkou na brdském hřbitově u Kocourkova hrobu.

Psal jsem o něm několikrát do literárních časopisů a snažil se připomenout pozapomenutého básníka. Před lety jsme se ženou vydali jeho román Srdce. Dá se říct, že mi tenhle prvorepublikový kantor z pohraničí změnil a prohloubil život. Netuším, zda dnes ve věku internetu může knížka Extáze oslovit stejně jako tehdy po ruské okupaci... Kocourka je také třeba potkat v určitém věku, v pravý čas. Já jej poznal v devatenácti letech a to ten pravý čas pro mne opravdu byl. Dodnes ten zázračný prožitek nevyvanul. Naše světy se prolnuly, co je fantazií a co vzpomínkou? Žijeme ve snu, ponoření v iluzích své obrazivosti? Řečeno s Josefem Kocourkem: „*Ale jen blázni smí šplhat k obloze po svahu duhy.*“

KOCOUREK Josef, EXTÁZE, Kruh, Hradec Králové, 1971